

PRATARMĖ

Vienuoliktajame mokslo almanacho *Geografija ir edukacija* numeryje spausdinami straipsniai, skirti kartografijos, klimatologijos, edukologijos, psichologijos, geografijos edukacijos tematikai. Pirmajame straipsnyje aprašomas Lietuvos Katalikų Bažnyčios geografinių duomenų rinkinio kūrimas. Pateikiami galimi Katalikų Bažnyčios administracinių teritorijų duomenų šaltiniai, aprašomi jų tipai, skaitmeninimo metodika. Daugiausia dėmesio skiriama parapijų riboms. Kitame straipsnyje analizuojama, kaip klimato parametrų svyravimas Baltijos jūros regione yra susijęs su atmosferos cirkuliacijos pokyčiais Arktyje ir Atlanto vandenyne. Arkties ledo dangos mažėjimas gali lemti santykinai vėsesnes žiemas Baltijos jūros regione. Vienas straipsnis skirtas mokyklinio amžiaus jaunimo sklaidai ir situacijai Lietuvoje. Apžvelgiama jaunuolių galimybė gauti psichologinę pagalbą iš organizacijų ir privačių asmenų. Kitame straipsnyje aktualizuojama mokytojų kvalifikacijos tobulinimo programų veiksmingumo problematika, pristatomas keturių lygmenų mokymosi patirties perkėlimo į praktiką stebėsenos modelis. Vienas straipsnis skirtas pirmosioms lietuviškoms geografinėms knygoms mokykloms, kitas – metodologinėms prieigoms, kuriomis grindžiamas Lietuvos vidurinės mokyklos (11–12 klasės) ir gimnazijos (III–IV klasės) geografijos ugdymo turinio atnaujinimas. Almanachas užbaigiamas esė, skirta Dž. S. Brunerio ir Dž. Diujo požiūriui į aplinką, kurioje vyksta ugdymosi procesas, atskleisti. Atsižvelgiama į šiandien ypač aktualų – įtraukujį – ugdymą.

Mokslo almanacho *Geografija ir edukacija* straipsnius galite skaityti Lietuvos geografų draugijos svetainėje <https://www.lgd.lt/>.

*Redaktorių kolegijos vardu
Zigmas Kairaitis*

PREFACE

Articles on the topics of cartography, climatology, pedagogy, psychology, geography education are published in the eleventh issue of the scientific almanac *Geography and Education*. The first article describes the creation of the Lithuanian Catholic Church's geographic data set. The possible data sources of the administrative territories of the Catholic Church are presented, their types and the digitization methodology are described. Most of the attention is paid to the boundaries of parishes. The next article analyzes how the fluctuation of climate parameters in the Baltic Sea region is related to changes in atmospheric circulation in the Arctic and the Atlantic Ocean. Declining Arctic ice cover may result in relatively cooler winters in the Baltic Sea region. One article is devoted to dissemination among school-aged youth and the situation in Lithuania. The opportunity for young people to receive psychological help from organizations and private individuals is reviewed. In the next article, the issue of the effectiveness of teacher qualification improvement programs is actualized, and a four-level model of monitoring the transfer of learning experience into practice is presented. One article is dedicated to the first Lithuanian geographical books for schools. An article is being published, dedicated to methodological approaches, which are the basis for updating the geography curriculum of Lithuanian secondary schools (grades 11-12) and gymnasiums (grades III-IV). The almanac is concluded with an essay dedicated to revealing J. S. Bruner's or J. Dewey's approach to the environment in which the educational process takes place. The inclusive education, which is particularly relevant today, is taken into account.

You can read the articles of the science almanac *Geography and Education* on the website of the Lithuanian Geographical Society at <https://www.lgd.lt/>.

*On behalf of the Editorial Board
Zigmas Kairaitis*